

214 - 1

A. 85

vajzat dhe
dallëndyshe

- Ali Cullani -

891.983-1

A.85

ALI ASLLANI

S

VAJZAT

DHE

DALLËNDYSHET

~~34853~~

BIBLIOTEKA E SHKOLLËS
GJIRKASTËR

11 381

MYZEQEJA DJE DHE SOT

Një dikush në Myzeqe
paskish lindur me këmish,
kish e kish e, çfar' nuk kish?
nja dymij pendë qe!

Dhe një tokë përrallore
sa nuk kish një mbretëri,
sa nuk kishte tok' pjellore
atë kohë Mali Zi!

Kurse bujku myzeqar,
derëzi e punëzi,
kishte tok' sa një harar,
ajo pjesë që ish pjellore,
ish sa është' një shami dore!

As gjë tjetër, as gjë tjetër,
Veç një gjym mbi tym në vatër,
veç një gjym të zi mbi vatra
dhe një këmbë nga të katra,
një këmb' kau, një këmb' viçi,
me një fjalë: hiç bir hiçi!

Pasuria arbërore
s'i përkiste kurrë krahut,

vetëm njerzve të oborrit
në shërbim të padishahut!

Këta lindin duke patur
nënë sjetull pend palloj,
nam i tyre s'kish të matur
vënd më vënd, e goj' më gojë!

Dyqind muaj edhe t'hu
urdhëron një ligj i ri:
në atdheun tonë, këtu,
djers' e ballit është' flori!

E kështu ja nisi kënga
këng e gunave pa mënga:

Tok e vëndit përgjithmon
është e krahut që punon,
s'ka më vënd për jotja, imja,
atë llër' që nuk punon
lëre, le ta haj qimja!

Më nuk mbeti rob' e zot,
shkoi e vate ajo famë,
tash me hyjë, fuqiplot'
u bëm' fit dhe u lamë!

THUMANI

Midis Shkodrës e Tiranës
ka pas' qën' një vënd pusie,
ku ndokush, nga an' e anës,
nga përroj i rrept' i thanës,
vinte ripte veresie!

Vinte vriste, vinte ripte
dhe të gjall' në grop' i kripte.
Aty s'kishte veç pusira
dhe strofka për egërsira!

Strofkë ujku dhe çakalli,
ku nuk bënte gëk i gjalli,
zonj' e vëndit ishte miza,
lule vëndit ishte driza!

Ja, ky ish Thuman i vjetër,
me një popull shtypur tepër,
dy shtëpira me një tra,
pika kohës që s'i ra!

Po tani Thumani ri,
u bë ferm' për bukuri!

U bashkua llëra, truri
dhe ja nisi polli guri,
polli guri kalli gruri,
epopen e bujkut thuri,
mbill purri dhe korr flori!

Dhe sa vete po qëndiset,
po qëndiset e pajiset,
me të gjitha gjat' e gjërë,
që nga filli në gjilpërë!

Dhe do bënet tani afër,
jo qytet, qytet i varfër,
po qytet për kok' të vet,
mot e jet' me plot shëndet!

Nëndor, 1961

SHKOI KOHA E PALLASKËS

Polli guri kalli gruri,
kalli gruri polli guri,
hallëxhesha, që dikur,
mbetur kish kock' e lëkur,
epopera trimi thuri!

E u nis e u stolis,
yll në ball e armë në bel,
di t'a shtrydhi dhe një plis,
di dhe zoqtë që t'i mjel,
di nga lulet të heq sis,
e kështu, i dashur shok, na u bë rigoni
lis!

U bë lis edhe rigoni
s'ka përse të qahet gjoni:
u bë zot i kësaj toke
të ushqyer me brum baroti,
të ushqyer me kocka koke,
të gatuar me pika loti!

U stolis me një kulturë
vret dy zoq me një gur,
bëri ç'bëri sa që tash
edhe delja pjell pa dash;

kreu mjalt nga lëpushka
na u bë më pot dhe mushka!

Edhe llër' e hollë e vajzës,
burazerkës me gjëlpërë,
që kalon përmes unazës,
edhe kjo, i dashur mik, ka dyfish
fuqira krahu
sa e bën e lëshon lule edhe bririn e një
kau!

Briri kaut lëshon lule,
mu si drita në kristal,
këto llëra deg bilyri,
zot o zot të qofshim fal,
gjetën vëndin e grabitur
brënda nderit tonë të situr.
e u bën pronare svri!

Shkoi koha e pallaskës.
që e gjora grua rrihej,
dhe për qejfin e laraskës;
ajo kohë mëkatare
e pat quajtur femrën pronë,
tashti kjo u bë pronare
dhe do mbetet përgjithmonë!

Mos më qesh, i dashur shok,
me rromuze me mëzmëze,
nuk është keq, mor tungjatjeta,
të jeç pron' e një thëllëze!

KUJTIME TË VJETËRA

(Fragmente)

I

Kur rrok armët një shqiptar
dhe bën luftë për liri,
pushk' e tija vete mbar,
rroftë nëna Shqipëri!

Vajti mbarë sa nuk pandehëm,
na e mbushi sa u dehëm,
pra, na dukej si një pëndë
edhe barra më e rëndë,
dhe po turrehim të tërë
fron' e mirë kush ta zërë!

Dhe aty filloi e zeza,
njëri thosh: un' e ndeza
këtë dritë dhe, pothuaj,
jam i zoti që ta shuaj!
Tjetri thosh: shumë më parë
dora ime hodhi farë!

Si gjithkush ato të tijat,
grindej nëna me të bijat,

njëra vjen e tjetra vete
si gjithkush: «kërkoj për vetel!»

Kurse burri më i mirë
ish' ai me gun' të dhirë,
ish' ai heroj i thjesht,
mos e quaj se vëndi hesht!

II

Ideali që ke ti
është' e ditur, si e si
që të bënet Shqipëria
bash mbi pemë zerdelia!

S'ka dyshim, po, ke pengime,
do keç mbase dhe mjerime:
më shum' leqe nga të liqtë,
se pengime nga armiqtë!

Pra, do diç e t'u bësh ballë,
shih vaporin kur bën valë,
kur bën det edhe valon,
se sa bukur udhëton!

Kurr më vala nuk përfytet,
mbasi ruhet se mos mbytet,
asaj vale i bën anë,
këtë tjetrën vjen e çanë,
aty dridhet, aty kridhet,
këtij krahu vjen e hidhet!

III

Shqipëria, yll o yll,
po dhe yjet paskan pyll,
paskan gjëmbe e gjërpinjë,
paskan tenj' e paskan lenjë!

Shtriga dhelpër, si një mike,
i di mir' këto furije,
do na vej e do na vij
mu si nëna në fëmijë!

A i di ato fytyra?
Ato shtriga të palyra,
ato bënen dyll e brumë,
bënen val' e bënen shkumë,
bënen maçe. bënen mi,
bënen mollë për në gji!

Trim' i mir' me shokë shumë,
do të thonë ty, dhe ti,
me një farë madhështi,
do t'i vesh në një radhë,
radh' me burra faqebardhë;
kur nderonet një i lik
është' i miri në rrezik!

IV

Di i ligu, bënet rob,
ti do thuash e kam në dorë,
e kam pushk' dhe e kam top,
në çdo rast e në çdo orë!

T'u bë ujku shok shelek,
nënë sjetull gjeti shtek
dhe ja, ja, t'u fut në vatër,
të dy sytë bëni katër,
i këqiu, kur gjen streh,
kërkon raste që të leh!

Do të lyej e do të laj,
njërin mburr e tjetrin shaj,
në ke fron po, natyrisht,
ti do jesh i madhi Krisht!

Lajkatarët... lajka shtriga,
plag' e ligë mbi të liga,
dallkaur e dyfaqarë
spor' e popullit bujarë,

Para syve vin' të krehën,
prapa krahve zënë e lehën;
gjithë ditën puthin pragje,
gjithë natën kruajn magje!

V

Ti nga thash' e themet ruhu,
sa më shumë dua j e duhu,
jo me ar në gemer,
jo me barqe plot me vrer,

jo me dhunë e me përdhunë
me fudulla, un' mor unë!

po me guna rrahur vese
dhe me ballë plot me djersë.

Me të djegurit nga dielli,
me ata që u qan fyelli,
që pran' zhgabës dhe për zhgabë
i shkretojnë nën' e babë!

SHËNIM: Poema «Kujtime të vjetëra», prej së cilës botojmë disa fragmente, është shkruar në vitin 1921 në formën e këshillave për brezin e ri, i cili duhej ta shihte çdo gjë nën prizmin e interesave t'atdheut dhe të mos binte në kurthin e të liqve dhe armiqve.

DI TA MUNDI VDEKJEN

Në një spital vete,
Ashtu e kam hall
Sado jam me derte
Syt' që kam në ball'
Un' i marr me vete,
Që ta shoh më mirë
Luftën e vështirë!

Dhe e shoh përpjekjen,
Sa që syt' më meken;
Më flet vetëdia:
Ja se si Partia
Di ta mundi vdekjen!

Edhe do ta mund'
Ky vigan vullnet s'ka kufi, e fund!
Zoga zoq doktorë
Në detyr' therorë,
I mjekojn' të gJORët,
Edhe i rilindën;
Nënat tash u bindën,
u ringjall' dëshmorët!

NA TREGON NJERIU I VJETËR

Na tregon njeriu i vjetër:
Kur në krye kishim mbretër,
Kishim mbretër e sulltanë,
Muhabetet anembanë,
S'ishin tjetër, asgjë tjetër,
Veçse lajme shum' të majme,
Mbi një bot' të paskëtajme,
Mbi parajse përtej qiellit,
Më përtej nga heli diellit,
Plot me zana, me hyrira,
Gushëkuqe farfurira,
Shumë t'ëmbra e majhoshe,
Zot o Zot, të qofshim fal', mot e jetë dyqind
muajshe!

Dhe të tjera muhabete rreth lejlekut këmb'
dybekut,
Kush i bën me boj' të kuqe të dy këmbët e
lejlekut?
Kush e ruan nga lagështira agëzosin e dyfekut?
Dynjallëk, mor tunjatjeta, kush e kush e s'ka
të sosur
E ç'na duhej muhabeti rrotull shkencës së
marrosur?!

Dhe ajo që na sjell ujë në mulli të millonajt

Qënkesh vetëm edhe vetëm fjal' e urt' e një
mullajt.

Jo mulla e çdo mulla, po një kryexhevahir,
Që në orën e vështirë
Na ish bër' çadëre koke në të liq e në të mirë!
Sepse frym' e tij mistike u bë shpres' e të
sëmurit!

Ai dinte ta çdukë ethen,
Si një çap që e nduk gjethen,
Ky e kapte, e mbërthente me një gozhd' në
mes të murit!

Ashku i qiellit e kish prekur,
Sadoher që vjen e vete,
I pëlqente vazhdimisht të llafosej vetmevetel!
Dinte gjuh' mullai ynë sa llafosej me të vdekur!

Tash pllakosi shkenca shtrigë,
Nanurisjet i pushoi,
Çdo e mir' u bë e ligë,
Qielli burxhin e ndryshoi!

Vate briri i berberit,
Që na merrte gjak në vetull,
Tani vjen infermieri,
Na ngul gozhdën nënë sqetull! 1)

Dhe ilaçi dy-tri gota
Dy-tri gota, fund' i fjalës,
Tromobili pret te porta
Nuk ec këmba, ecën rrota,
Jazëk humbi kal' i shalës!

---

1) Termometri

VAJZAT DHE DALLËNDYSHET

Në vjesht' dielli nuk të djek,
pik 'e vesës lot pikon,
duket fleta që u prek,
duket flladi që rënkon!

Sapo vete qielli vrejtet,
si një sy që u rrëmbush,
si një vashëz që po rrejtet,
s'di sesi dhe s'di nga kush!

Lere qiellin që të vrejtet
sipas hënës që e zuri,
Po jo vashën që të rrejtet
kur bën dorza kalli gruri!

Vajz' e vendit kalli are,
në pun' ngrihet shumë më lartë
dhe nga zjarri më e zjarrtë,
rroftë vashëza shqiptare
dy her' ar kalliri artë!

Dashuria tungjatjeta
midis çiftit të selitur
dhe me besën ton' të situar,

34853
11381

ësht' e ëmbël shumë e shkreta,
ësht' gosti nga qielli zbritur!

E do vajzën? i thuaj: eja!
një çift kitel¹⁾ na mjaftojnë,
dhe në vjesht' kur varet reja
dallëndyshet udhëtojnë!

Dallëndyshet edhe vajzat
vin' e rrjedhin nga një derë,
në vjesht' shkojnë këmbejn' unazat
kthehen çift në paraverë!

---

1) Kite — dorëza kalli gruri të njoma, që përcëllo-
nen në zjarr dhe hahen po ashtu si misrat.

SHPELLA E BLETËS

Në katundin Vajz' të Vlorës, më tej bregut
Allatojt,
kurse nise për në Ploçë, më të djathtë, rrëz'
përrojt,
ka pas qen' një shpell' e madhe,
dhe mbi sup të saj Beuni, rreth me pyje plot
sorkadhe.

Shpella quhej Shpell' e Bletës, me një maj' si
thik e prehur
ledhe-ledhe hoje mjalti kish në gjin' e saja
fshehur
Ledhe-ledhe hoje mjalti, mbasi bletët me kopera
aty hynin edhe dilnin që nga koh' e lasht',
përhera.

Vëndi yn', si Shpell' e Bletës, dhe si nën' e
deli nënë,
ruan në gji të tija brenda mjalt' e qumësht,
domethënë
pasuri të radhës parë, pasurira që pothuaj
deri tash i kish rrëmbyer një gogol, një dor'
e huaj.

Dikur hahej bot' e vjetër për jorgan të Nas-
tradinit,
pasuri e Shqipërisë quhej mall' i beduinit!
Mall në duar të gogolve dhe kafshit' për goj'
të ujkut,
por tani, mor mik i dashur, është' i krahut dhe
i bujikut.

Është' i bujikut, i bariut,
I atij që ja fshin djersën dor'e freskët e veriut!
Është' e popullit shqiptar,
pik' e djersës e të cilit vlen sa vlen një kup'
me ar

DYQIND MUAJ EDHE T'HU

Dyqind muaj edhe t'hu
në Shqiponjën Shqipëri
lulëzon lastar' i ri,
treqindmij' të ri flori!

Ish një kohë po këtu,
gjith' shkollarët e një shkolle,
mu si kecër në kasolle,
mblidheshin ashtu kështu
rreth e rrotull një rrogozi,
me një koll' tuberkoloji!

Pasandaja s'dim si ngjau,
u tund briri i një kau,¹⁾
përmbi bririn e këtija,
ngrinte botëra perëndia!

Tani vate ajo botë
me gjith' kaun fuqiplotë,
tej për tej u shëmb e ra
bashk' dhe shkolla me një tra.

---

1) Sipas përrallave të vjetra nën dhe paskish një
ka dhe lëmshi i dheut qëndronte mbi bririn e
këtij kau!

Tash po hipim posht' përpjetë
për t'u bërë shtetas dielli,
me të njejtin vrull që zbret
kjo rrufe e rrept' nga qielli!

Kjo rrufe... po shkoll' e urtë
shkoll' e re mësues i ri
shpejt a von' me dhëmshuri
dhe rruferat do t'i zbutë!

NUSJA QË DO HALLA 1)

Nusja, nuse pullumbeshë
na u vesh e na u ngjeshë
me ato që hane hane
vishen hankot hanedane,

me ato gazep tumane,
me xhanfes e me atllase,
një tumane shtat' tallaze,
shtatëdhjet e shtatë naze!

Përmbi supe një kaftan
gjith' inxhi e gjith' merxhan
hipur kalit qyhejlan,
përmbi shalë gjith sadefe
të qëndisur me gjergjefe
e përçuell me dyzet defe,
dhe me katërqind kalorës
niset bij' e rënd' e Vlorës!

Paj' e saja teste teste
nga takija gjer në meste,
që nga mestja në takije
njëzet vargje mahmudije,
kollonata, mexhidije.,
mexhidije, kollonata,

Burri do ta doj', vjerra do ta doj',
po që të mos merret nusja nëpër goj'
duhet të flas fjalën me perde, si thon',
pse i pritet koka pulës që këndon!

Në rrofsha e qofsha dasmën do ta tund
Qejfin gjër në maj, harxhën gjër në fund;
Dhe kismet nga zoti, pse nashti nuk takset,
Shëndosh e gëzuar bota do patakset!

Dy pëllëmb e gjysëm do bëj bakllavat,
Do dërgoj t'i qepte rrobat në Berat! 2)
Disa në Berat, disa në Janinë,
amin e amin, dhe që thua tinë.

dy kuti kënah, tri kuti mazi,
pes mexhide kutin, një çarçaf të zi.
xhanfes e atllas, të tjer' e të tjera
si e ka zakonin dera jon' përhera.

Katër pash e gjerë çelur port' e madhe,
gurabit' me teste, samsa ledhe ledhe,
si të duash moj motër, haje, piqe, derdhe!
Llokume Stambolli për far e për fis,
rrofshin e burofshin', dy grushte oris!

---

1) Kujtime nga 1890-1900.

2) Berati ishte qendra e prefekturës.

NJË ALTAR I MADH SHQIPTARI

Një dit' plasi një rrufe
përmes heshties më të zezë,
vren i madhi Halife,
ishte klithma e një shpirti
që shpëton nga një varrezë!
Ishte klithm' e një petriri,
që shpëton nga një kafaz,
ishte plasja e një shpirti
buhavitur në maras!

— Zot o Zot, vall', si ka ngjar'?
— Shkeli bukën një shqiptar,
e guxoi e ngriti dorë
kundër fronit më qiellor,
fron i njëqind halifeve,
sundimtarit të rrufeve!

Ismail Qemali iku,
nga qyteti mbi shtat' kodra!
— Po si iku, si vallë iku?
— Si një yll që u këput.
Nga Stambolli gjer te Shkodra
pushoi fryma një minut!

Pak më vonë ra mëngjezi;
kur në vatra të shqiptarve,
me urorin e të parve,
dor' e nënës zjarr' e ndezi,
rreh një tel:
e kaloi Dardanel!

Hasmi mbet me duar në mes:
po, në ball të çdo shqiptari,
atë ças një yll u ndes!
Në minut' që dolli ylli,
dolli sorkadhi nga shtrati,
pushk' e penës iu çel fati!

Nuk ish fati që e gjeti
ishte duf i një tërmeti,
ishin burrat e barotit
në atdhe të Kastriotit!

Mbi të gjitha, besa-besa!
arma jon' me shtatë presa,
ishte besa e shqiptarve,
amaneti i të parve!

* * *

Ah ky fis, ky fis, ky fis
nuk pranon as hie shpese
që t'i bjerë mbi kurris!
Dyzet shekuj fis këmbor,
dyzet shekuj fis ballor,
hekur nduk dhe un' e zhduk,
po nuk ulet, nuk e nuk,
që të heq nga dosa sisë!

Qyq më deg' është, derri-derrit,
as bën vithje, as bën mes,
një her' len, po dy her' vdes;
Edhe di për fjal' të nderit
di të krejë krip' e bukë
dhe nga qiellza e sqyfterit!

Sado bie, po nuk tundet,
mund të vdes, po kurr nuk mundet,
e vdes vdekja, po s'e shëmb,
e pret mortjen këmb' mbi këmbë'!

Edhe gropën e një varri
e pranon si dyshek ari,
ha inat e ha inat,
mot e jet' sahati shtat'!

***

Ky është' burri arbëror
me një çift rrufe në dor',
me këta u bë që tash
kjo shqiponja Shqipëri
përmbi shoqe dyqind pash',
u rilindë përsëri!
Për Ismail Qemalin bash
po ngre kupa rreth flori,
dhe po ngreh një përmendore,
duk'e ngjeshur me aik' ari,
në kërthizë të asaj Vlore
në faltoren arbërore,
një altar të madh shqiptari!

FSHATI VAJZË

Në krye të fshatit ka një deli krua
uj' i tija akull derdhet në përrua:
dhe në krahuri tjetër varet nga një mal
një përroj i rreptë me shkum' e me vall

Mu në mes të tyre bregu Allatoj
dhe shtëpit' e fshatit si fole fajkoj;
fshati gjyshit tim, fshati më i mirë
nga ato që thuhën: Labëri e lirë!

Aty përmbi shkallë po gjëmon dybeku.
aty nënë shkallë blegërin shelegu;
rreth e rrotull lëmit djemtë heqën valle,
nënë rrap, në hije pleqtë qajnë halle!

Lahure qëndisur bedene bedene
seç i paska hije asaj protoene;
nusia protoene me një furk në sätull
të ther e të gris me sy e me vetull!

Andej disa koce shkoinë për në krua
këtej bagëtia varet në përrua;
me kërrab në dorë një dylmer djalosh
përmbi sy kesulën sokëllin përposh!

Edhe zilet zjejnë, zile dhe zambare
ta shërojnë xhanin pa një pa dy fare,
pa le ajo zile, zil' e deles rudë,
ajo zil' e shkretë në mes të këputë!

Dimrit nëpër fshatra, verës nëpër stane
e çkërkon më mirë në këtë jallane?

Pleqtë qajnë halle: ah kjo avr' e ligë
është dreqi jugës, është juga shtrigë,
kurse reja duket mu në maj te lisi
një me një demek edhe shiu nisi!

Qoftë nënë ujë qoftë serikoj
vjen e hardalloset, ç'e rrëfen me goj!
Vjen e hardalloset, xhano ta ka ënda,
këmbën përmbi këmbë, dyqint qase
penda!

Të korr e të shirë sosen gjith të mjelët
Gusht e gushtovjesht sosen gjith' të
vjelët

papo zën e mbaren, magje e çetur,
Kazan e kënaçe, ç'paska në ahur,
shatin e lopatën, talër e kusinë
gjithë prokopinë, në një krah të mushke.
dhe në krahun tjetër thasët e lëpushkës,
mbasi dy tri herë mushkës i bërtiti,
fill e flak' si thana mu ndë fshat arriti!

Lab mor tungjatjeta, s'ka më shum'
nevojë,
ky punon për nam, nuk punon për gojë,

s'ka sevda për leka, s'ka sevda për
grosh,
nuk e ha meraku për gjë e për llosh,
po kur ja do puna, di sa derr' i derrit
di e kren kafshitën nga sqep' i sqifterit!

Dimrit nëpër fshatra, verës nëpër stane
e ç'kërkon më mirë në këtë jallane?

II

Të korr e të shirë sosën gjith të mjelët
gusht e gushtovjesht sosën gjith të vjelët;
mirpo këng e vallet, ato nuk u sosën,
kemi hair sile, dy vet' po qinosen,
dhe nja dy të tjerë, bënen burazer,
me një dash të pjekur dhe me dy
hyshmer
disa bënen kumtër, disa bëhen krushqë,
disa zun e hapen ata brigje dushqë!

Papo miq' e shokë, rreth e çet thërriten,
me sa u dha zoti bukur do gostiten;
kënga do gjëmoj, valle me kobure,
dhalla me kënaçe, gjalpi me çeture;
po s'iu ngopet xhani me mish e me
dhjam
duhet që t'ja bëj dhe dyfeku bam!
Labëri mor mik, këto vënde zoti
deshi dhe i ngjeshi me tule baroti!

Diku edhe pleksen, edhe pleksen rëndë,
ato vakiate zoti mos i dhëntë;

pa dëgjoni plakun, plakun e mëhallës
ngulur këmbë kryq në sofa të shkallës
thotë: aty lasht, lere ti haj ujku,
kur po bënin luftë Junani dhe Turku,
një i pjell i dreqit, përtej në lëndinë
Koces e Meçanit i hoqi shaminë!
papo rrudhi fshati për një bishëkorrë
u vran e u therë deshët me këmborë!

Gjan që edhe pleksen më shum' a më
pak,
jo ti je vandak, jo un' s'jam vandak,
me gjith' këto halle dhe sado të pleksen
goj' e tyre s'thotë fjalë që s'honepsen;
ndryshe bënu burrë, se të zë e zeza
labi ta merr fjalën që pa dal nga qiellza
Papo quatinë për atë ugar
dhe për atë lëmë dreqi të ka marr!

Labëri mor mik vend i çepezive,
ta humbasën gjurmën, në gjurma te
dhive,
pra sido të gjaj arbreshi arbreshit
dhe kur i vërsulet, i vërsulet sheshit!

Dhe sido të gjaj aty nënë tëndë
mblidhet pleqësia që të mbaj kuvendë,
po aty gjykonet halli sido sosit,
po aty vendoset cili do kanoset!

Lab mor tungjatjeta, labi është i lirë,
ja thyen si i teket, si e quan më mirë,

nuk e pengon guri, nuk e pengon
gardhi,
ai është rritur me mëlçi sorkadhi!

Ja heth e ja thyen, ja thyen e ja heth
merre si ta marrëm në leth e mbi leth,
ashtu i do xhani, ashtu i pëlqen
ashtu e ka gjetur den-baba-den!

Ashtu e ka gjetur den-baba-den,
aty edhe dielli matet me hosten,
një hosten më poshtë, një hosten më
lartë
kohën e këndojnë si kadi në kartë!

Shenjezit kur duken, majës fill e flak.
është mez i natës, një mëllë me pakë,
kurse duken rrallsit, rrallës e të tjerë,
thuj se ra mëngjezi, nata fare thyer;
ky yll del me kaq, ai del më aq
Deh mor fshat i gjyshit sa të dua kaq!

TEPELENA

Në minut' që doli ylli
doli sorkadhja nga pylli,
Doli sorkadhi nga shtrati
Tepelenës iu çel fati!

Tepelenën tungjatjeta
e mallkoi Demir Hani
e përqeshi gjoja xhani;
pra ja nisi tatëpjeta
dhe s'i mbeti nam nishani,
nga nishanet e qëmotit
të Ali Pasha barotit!

Vënd i burrave bajrak
burra, gjith' pa zorr' në bark,
midis shkëmbit edhe lumit
të ha dreket dhëmbi plumbit!

Suferina më e marrë,
më i egri murrëri,
s'kalon dot po hiqet zvarrë
nëpër gjurma të një drëri!

E kështu, i dashur shok,
sidomos me osmanlli,
kan dhën' kok' e kan' marr' kok'
e u bënë fermanlli!1)

Po nuk bëri prokopi
sado rreth me lënd' e gur,
nëntëdhjet' e nënt' shtëpi,
nuk e mbushi qindin kurrë!

* * *

Shko, më thon' — edhe shiko
Tepelenën ton' trimoshe,
shko dhe syrin tënd e ko
dy pallate në një qoshe!

Sa për vëndë, ai vëndë
rrotull malet gur ergjëndë,
gjelbëruar me pem' e pisha.
Vetëm s'paska më dervisha,
pa kësul' e pa këmisha!

As dervisha, as dervishe,
po ka shegë devedishe,
Devedishe Tepelene,
edhe bejka protoene!

Dhjetor 1962

---

1) Shprehje ligjore turke (gjall-vdekur kapet dhe pushkatohet)

PO KRIJOJ NJERINË E GJALLË

Mosh' e re
përmes kohës më të re,
u shkëput si gjysëm hëne;
ra në gjirin e një nëne;

Dhe kjo vetë kishte lerë
në atdhe të xhokës gunës,
si lind brezi ylyver
përmes gjirit të furtunës!

E u lidhë me besa — besë,
loti lashtë u bë vesë,
u bë ves' edhe pikoj
u shartoj një vrull fajkuj!

Në saje të kësaj bese
nëpër gjurmat e një shprese,
vetëtimthi u hodh çapa,
katër shekuj mbetën prapa!

Mbetën prapa katër shekuj,
burra ishim, burra bekuj,
po sot jemi dhe më ndryshe,
me shqiponjën ton' stërgjyshe.

Edhe bujku më i vrari
na u bë hero ugari,
tejpërtej shqiponj' shqiptari,
sa dhe hasmin më të marrë,
di ta pres' me këmb' të parë,
u rilind Çelo Picari!

Prandaj bën' këto që bënë
dhe në male thik e borë
dy pëllëmbë nënë hënë,
shkolla jonë vuri dorë,
kullot deshët me këmborë!

I kullot e i kullot,
në mal zot e në fush' zot,
zot në mal e zot në fushë,
vazhdimisht me shpres' të plot,
vazhdimisht dhe më e fortë,
Shqipëria vuri gushë!

Dhe arriti sa që ty
të të thot' i madhi hy:
ty të duhen njëqind vjetë
që të bëç një palo pyll,
un me dorën time vetë
kam ndërtuar një gexha yll,
mëmédheun ton' të bukur
vetëm brenda dyqind muaj,
kur ish fjala shkenc' e huaj
edhe hasmi më kish ndukur!

Po tani me gjak në deje
dhe me vrullin në beteje,
pa mos pritur gjë prej teje,
po krijoj njerin e ri!

Po krijoj njerin e gjallë,
Nëpër gjurma të lajthitur
gjeta djersën e grabitur,
ndeza palcën tonë të situr
dhe i vura yll në ballë!

TË GJITHË NË VLORË!

Pesëdhjetvjetori tash
po na gjen si shkëmb i gjallë,
lart e lart me qindra pash,
ku dhe vet' shqiponja vetë,
nuk arrin të vij' vërdallë!

E pra, eja ta festojmë
madhërin' e kësaj dite,
Nuk është festa e një dite,
se dikur këtu në Vlorë,
dor' e plakut të pavdekshëm,
ky altari i paprekshëm,
na pat sjellur amanetin
e herojve arbërorë!

Pra, të gjith' të gjith' në Vlorë,
në syt' lotët për dëshmorë,
në goj' hymnin popullor,
dhe për nder të kësaj feste,
le t'i ngrem' dollit me teste!

N J Ë F L A M Ë

(një spiuni)

Ësht një flamë, Zot o Zot,
flam' e madhe, flam' e ligë,
zemra sterr e shpirti shtrig.

Njerëzia deri sot
s'kishte par' të till njeri,
pa mëshir', pa vetëdi.

Ky nuk paska shok në botë.
aq i poshtër, aq i ndyrë,
i pabes' e i palyrë!

Të bën keq, se është' i lik,
jo për ty që s'të ka mik,
po për ty e për të tjerë,
është' një gjarpër me dy krerë!

Ësht' një' gjarpër mbi gjarpenjë,
gjuh' e tija helm e vrerë,
pun' e tija lenjë e tenjë!

Mos ja zini emrin ngojë,
edhe emri të kafshon,
të shajton e të helmon!

Vlorë, 1917.

KËNGËTORI FAT-FARMAK

Një njeri, një varfanjak,
thar' e thyer në varfëri,
ky Mamaqi fat-farmak
ish njeri si asnjeri!

Me një thes me libra dënga,
një kothere buk' të that'
dhe një pallto të pamënga
der më der' e fshat më fshat!

Mirpo librat që përpishte
në shkëmbim me lugë çape,
ishin sulme trimërishte,
ishin prush' i një etape!

Ishin ura, ura zjarri
nëpër vatra të barotit,
ish rënkim i një të vrari
në atdhe të Kastriotit!

Ky njeri si asnjeri,
sado s'kishte dituri
i shërbeu dituris,
dyoind libra mbi kurris!
E prandaja, brez i ri
ta kujtoj me dhëmshuri,
trubadur e vegjëlisë!

ALI PASHA TEPELENA

Nga satrapët më satrap
nga dervishët më dervish.
ky zabit, ky dreqo — lab,
pa kalem e pa qitap,
paskish lindur me këmish!

Po satrapin, unë ju lus,
mos ta marrim për qortim,
ai ish një kryetrim,
një rrufe një vetëtim,
që i tha sulltanit sus!

Një rrufe.....
po rrufeja, vini re,
i ka rrënjët në një re!
si dhe truri tungjatjeta
me gjith dritëzat e veta,
i ka rrënjët në kaptinë!
Po sa larg dhe se sa lart
shkon e ndrin e vetëtin'!

Dhe Ali Pasha kajmeni
nip stërnipi i një dere,
soj dervishi, soj sejmeni,
i ushqyer me mëna ferre!

Me guximin mrekuili
u bë kryefermanlli,
dhe nga truall i tij i ngusht'
i lëshoi një goxha grusht;
perandorve Osmanlli!

Dhe arriti sa pothuaj,
në tryeza të çezarve
ku vlon hymni ngadhnjimarve,
hymn' i tija s'mbet i huaj!

Le t'i ngrëm', pra, një dolli!

Fam' e tija është e madhe
vler' e tija më e madhe!
Në e ultë historia,
di ta ngrerë Shqipëria,
sepse trimin, nuk e nuk,
trimi trimin nuk e zhduk.

7 PRILL 1939

Shtatë Prill.....
Kapilove o kopil
e u lute u këpute
njëqint pash në dhe u fute!

Natyrisht një tradhëtor
spor e fisit arbëror
e pret hasmin me dauille,
kur gjen ditën ta beni pulle!

Na e gjeti dhe na ra,
vret Shqiponjën që s'u vra,
nuk u vra dhe nuk do vritet
posht përpjet me vrull vërvitet!

Ja dhe hymni që na thuri,
hymn' i zi i një qivuri:
«Eja eja allala
të na rrojë Duçëja
Duçëja guguçëja,
le të rroj' edhe flamuri
sa për sy e për bela!»

I pabesi ta dij, pra,
ndër kasolle me një tra,

qe nga Shkodra gjer në Dropull,
rron ai që i thon' popull!

Ajo dor' që rreh dybekun
di ta mbush edhe dyfekun,
në se ditën çan ugar
ajo natën thur litar,
thur litar e kalit grushtin
dhe e var nga këmbët pushtin!

— 1939 —

KOKA BËN E KOKA VUAN, Ç'KE MOJ
ZËMËR QË RËNKON!

Njëher' varet trikollori, herën tjetër kryq' i
thyer....
paska rar' hallva nga qielli e ja nis një
dallaver,
mbushen xhepet me flori
e qinosen ujk e dele për të bër' një stan të
ri!

Shitet vendi për para, me para e për para
bënet burri telendi, dy para një maskara,
para hasmit peqe-lepe
para zërit të atdheut hund' e tyre shtatë
sqepe!

Duke bler' e shitur erë dikush bënet milioner,
kurse shoku pinte uthull lum zotria pinte
verë....

milioneri yn' i ri
para shokut të dikurshëm vari buz' edhe turi!

E përhera me dy faqe, që të haj e që të bluaj,
në një kohë mbi dy frona, në një çast e mbi
dy kuaj,

me dy faqe, me dy nofla, në një xhep e dy
e hedh këmbën me daulle edhe Turk edhe Kaur!
flamur

Na të urt' e të mëndafshtë s'qem të zot të
kur fillon' me thash' e theme hij' e vetes të
bënim zë,
përze;
neve ndryshe, puna ndryshe, defi ndryshe
kënga ndryshe,
e ç'kërkon në gji të gjëmbit të këndoj' një
dallandyshe?

Mirpo vendi paskish zemër, paskish sy e
shikon lark e dëgjon' thellë, di të vesh edhe të
paskish vesh,
zvesh,
tani eja e t'ja themi asaj kënge që ja thonë:
Koka bën e koka vuan, ç'ke moj zemër që
rënkon!

1946

FLAMURI KOMBËTAR

Kurse erret dor' e Zotit, na ndez Yjet nëpër
qieje;
Vala jote madhështore na ndez gjakun në
beteje

Vala jote madhështore,
Tregon armët arbënore;
Ngjiv' e kuqe tregon sheshit,
Tregon gjakun e arbreshit.

* * *

Tregon gjakun e arbreshve, faqebardh' e
çepezes,
Për të mbajtur ty mbi supe, van' u thyen të
gjith' në mes;

Që të gjith' në mes u thven;
Po kujtim i tyre vlen,
Vlen sa syri mu në ballë
Për një Komb që është' i gjallë.

* * *

Ti je tash nga dor' e tyre, më i madhi amanet;
Amanetin — thot' arbreshi — edhe toka nuk
e tret;

Sa të rroj' e sa të jetë,
Gjir i qiellit plot me yje,
Ty shqiptari do të ketë,
Si ka diellin përmbi krye;
Si ka diellin si ka hënën,
Mu si nëna që ka djalën,
Mu si burri që ka fjalën.

* * *

Deri dije një shqiponjë, bij' e mbes' në gur
të that',

Luft' me sqep e luft' me thonjë, luftëtare me
të shtat';

Deri dije një shqiponjë,
Luftëtarë me të shtat;
Tash e tutje rrofsh si zonjë,
Të buroft' nga buza mjalt'.

MIR' SE ARDHËT¹⁾

Mir' se ardhët burra trima,
ju rrufera vetëtima,
iu fytyra të florita,
sy o sy me shtatë drita!

Dora juaj, ajo dorë
kordh' e shkabës dykrenorë,
diti shkrepë shkrepëtiti,
diti bukur e goditi
pra, nga lind e perëndon
nami juaj po gjëmon!

Që nga koh' e Kastriotit
Nuk ish thën' nga an' e Zotit
të kish dalë edhe një bres,
po kështu me këtë bes,
dhe për shkabën dykrenorë,
që të zinte qiell me dorë!

Ju u zutë, bres pas brezi
dora juaj do ta ndezi,
do ta bëjë flak' e zjarr

---

1) Kur hyri ushtëria shqiptare në Vlorë.

gjithë kombin shqipëtar,
do thot' burri më i lartë
ah të isha i Vlonjatë!

Kështu thonë dhe do thonë,
si rrufeja që qëllon
edhe era suferinë
që bën kuje ulërinë,

Edhe reja që rënkon,
edhe pika që pikon,
edhe bora aq e bardhë,
edhe valët radhë radhë,
edhe hëna edhe dielli,
ç'ka në gji që i mban qielli.

Deshëm Vlorën, Vlora rroftë,
me flamurin rroft' e qoftë
Vlora jonë, Vlor' o Vlorë,
Deh të lumtë ajo dorë!

Vlorë, shtator 1920

D Y R R E P E T

Këng' e lasht' e pleqëve
na tregon një rrap të vjetër
një kujtim të hidhur tepër.

Ky është rrap i Bilbileqve
atje afër karakollit,
rrrotull zhurm' e dymbeleqve,
me dekret të Anadollit
vari bekujt e dyfeqve!

Këtij rrapi të mavrisur
tani lën' si gun' e grisur,
më von' rrapi Mashkullorës
ja dha gjegjen hak e sak!

Vret Bimbashin me bajrak
pararojën e kurorës
të kurorës turkoshak!
Dhe ja bëri peshqesh Vlorës
që ta kish i madhi plak
dy her bomb' një bomb të dorës
kundra hasmit dredharak!

TOL DELJANI¹⁾

Një kaçak nga Elbasani!
jo kaçak si çdo kaçak,
një kaçak, që shumë a pak.
e ka njohur jatagani!

Ky është' Toli, Tol Deljani!
Pati bër' armiq dikur
disa turq e ca kaur
që s'u bënej dot dermani!

Një dit', s'dihet kur dhe si,
ja hip kalit për në Durrës,
i thon' ndalu, sepse udhës
të kan' ngrehur një pusi!

Toli sheh se afër tia
udhëtonin dy — tre pleq
me dy foshnje mos më keq
të rrëgjuar nga uria!

---

1) — Treguar nga i ndjeri Prof. K. Cipo

Toli zbret e u thot' pleqve:
A m'i jepni foshnjët mu
që t'i mbaj mbi gjunjë këtu,
mbi gjerdanin e fishekve?

Paç uratën... e kështu
mbi gjunjë foshnjët që të dy
dhe qeleshën përmbi sy,
Tol Deljani hundën hu!

E ja, ja, pusi e parë!
Një pusi me tre dyfeqe,
Toli shkon pa gjë të keqe.
a thu' Toli është i marrë?

Pak më tej pusi e dytë
dhe pusia më e keqe,
tri kobure pesë dyfeqe,
ktheu Tol të plaçin sytë!

Tol Deljani s'është i marrë
as që sytë i paskan plasur,
po e di dhe është argasur,
s'vret shqiptari një shqiptar,

një shqiptar që ka me vehte
ndonjë foshnjë, ndonjë grua!
ndryshe, pushka u çnderua...
edhe bota s'është në vete!

Kështu thoshte Tol Deljani
kurdoher' e në çdo rast,
pra, poet akcili Filani,
i dhuron një «ndjesë pastë»!

LE T'JA THEMI PËRSËRI

Le t'ja themi përsëri
këng' o këngë e dashurisë,
urdhëron filiz i ri
fjala është e rinisë!

Frym' e shekullit njëzetë
s'ka të bëj' me fise qielli,
dy miliar e më shumë vetë
tani quhen shtetas dielli!

Zoq e zoga leri le
si u teket po qëndisen,
musi yjet hergjele
që në qieje arratisen,
ven e vin' e gudulisen!

Ideali tyre paqe,
pun' e paqe, dhe prandaj
ku dhe trepet bënen parqe,
ku qesh gropëza në faqe,
ujku bombën që ta haj!

Ujku bombat nëm e gjëmë!
këto pote kapitali

rrym' e frym' farmak çakalli,
fund e krye duhen zhdukur,
ndryshe bënet byk në lëmë
tejpërtej kjo bot' e bukur!

Pika dorës që s'i ra
që kurdis pusi në qieje,
djek fakir' e fukara,
dhe përdheshet me një tra,
sharton vdekje nëpër deje!

Edhe un kam një përdhese
dy të tretat e një pjese,
që e quaj një prokopi,
lëmë pra, të puth të pi,
të shijoj me stil të ri,
né shqiponjën Shqipëri!

Lëmë le, pse doemos
sot a nesër un do sos,
dhe do bënem fije bari,
ose plis' i një ugari,
ose flet' e një hardhie
do më ndukë një dhëmb' dhie!

«GOC' E RE DHE VER E VJETËR»

Goc' e re dhe ver' e vjetër,
Kapi urat e cingrasi,
Kapi vajzat e cimbisi,
marën flak edhe më tepër.

Me ver' dehe, me goc' çele,
Si të shprehem nuk e di,
Fol, mor kadi efendi,
fol për bes', për perëndi,
ti me goça a u vele?

***

Tregon libri — thot' kadiu, —
Sollomon i madh profit,
kishte shije mbinjeriu
dhe martohej dit' për ditë.

Në harem të tija pra,
Në haremin më qiellor,
grumbulloi njëmijë gra,
Treqind ishin me kuror',

Shtatëqind bërthama prushi
si meze për raki rrushi

në çdo orë e në çdo rast
i shijonte lavdi pastë!

Sidomos, më së fundi,
diti mirë se si e tundi
mori vajzën Faraun,
principeshën e Misirit!

Thelb o thelb i xhevahirit!
Tash, përse fakiri un'
të mjaftoj me dy që kam,
njera ethe tjetra flamë?

* * *

Rroft' e vjetra, — thot' Kadiu, —
me haremet mbushur dënga,
po jazek haremi vate!
Rroit' e reja — thot' i riu, —
dashuria, gazi, kënga
ti i qaj ato që pate!

HODO QORRI

(ndodhi anekdotike)

Kusëri e kusëri
dy hile një trimëri!
Quati një natë m'u tek
garth më garth e shtek më shtek
hop, u futa në një vath,
zura një milor të math,
një milor që, pa shaka,
ish i rëndë sa një ka. —

Nata ishte gjisht në sy,
unë një dhe dreqi dy,
hop në sup në një shpellë
dhe e shkova në një hell.

Quati, i dashur mik,
kryeplaku, burr' i lik,
lajmëroi prokuror
një poturezi në Vlorë
që ka humbur një milor.

Erdhi pyeti prokurori:
e kush është ky hurr bir horri?
E kush qënka ky hajdut,
që guxoi edhe u fut
në atë kope me dhënë
tre dylmer me katër qën?

Mbase është Hodo Qorri?
Hodo Qorri më thonë mua,
asgjë s'kam e as gjë s'dua,
vetëm kam një mavri grua
haje ujk e në përrua,
mar dy pal opinga hua
e i vesh ashtu si dua,
si ma do nevoja mua,
Hodo Qorri me një sy
sheh sa ujku që ka dy.

Pra, kur vete kusëri,
dy hile një trimëri,
Me t'u qasur ndonjë vathi
vesh opingat për së prapthi,
maj e këmbës mbetet pas
gjurmën time e humbas.

Ja kështu e bëra prëmë,
këtu tham, këtu e lemë,

Flet qatipi prokurorit
— Nuk është gjurm e Hodo Qorrit!
kemi shpirt e kemi zemër,
dhe, sado që të rri shtrembër,
them të drejtën dhe këtu
e vërteta ja bën: mu!

Ky do jetë kryeplaku!
Krisi me gazep dajaku.
kryeplaku kurdohera
bën të tilla dallavera.

Fundi fjalës, more bir,
un' e bëra qelepër!

VAJZAT TONA DHE MOTRA HËNË

Në udhtim të saj në mbramje
hëna jon' e ka zakon,
me atë të bukur pamje
madhërisht kalon e shkon!

Kur fle dielli dritflori,
Hëna kthehet përsëri,
sidomos këtë hëna
në të këndshmen Shqipëri;
sepse hëna
Është motra, zër' o zërë,
e guguçeve shqiptare,
ajo është që i ka bërë
vajzat tona kaq krenare!

Vajza jonë paska lerë
kalaqaf mbi ylyver,
dhe, sado që me shumë shije
dhëmshurisht ndër këmb të bije,
di të bëj' si bën një hije:
iu afrove nuk të qas,
iu largove të vjen pas!

Në se fole nuk të flasën,
në mos fole zën e shkasën,
dhe me cep të syrit, tak,
flak për flak,
me atë të shkret vështrim,
të qëllojnë edhe të vrasën!

Sedr' e tyre, hak e sak,
sepse jan' krijesa flak';
leri pra të bëjn' si bën
nuse qiellit, motra hën'!

Hëna duket edhe zhduket,
her' me dhëmb' të natës nduket,
e hollonet e hollonet
saqë bënet vetull syri.
her' kullonet e kullonet
bënet thelb i një bilyri!

Për këto që shkon e bënë
bot' e qiellit nusen hënë,
kurr' e kurrë s'e kanos,
as që kurr' e ka kanosur;

E prandaja qesh e los,
drit' e saja s'ka të sosur!

Po kështu dhe vajzës vëndit,
kësaj ajke të ergjëndit
prapaniku i damkosur,
s'mund t'i thotë: ktheu prapa!
lere dasmën, shko për shkarpa!

SOT JU FLAS SI BABAGJYSH

Një i ri, një këngëtor,
ju pat thurur një tuf' këngë,
po atje në atë Vlorë,
ja kish bërë koka dëngë!

Ato këng' në gjuh' të gjyshes
u bën' hymni i burrnive,
u bën' hymn i dallandyshes
u bën' hymni i hyjnive!

Ai, ish i riu i shkret',
vjetëruar e thyer më dysh,
pas dyzet e disa vjet
sot ju flet si babagjysh!

Flas me ju, moj dallandyshe
përsëri e përsëri,
sado plak, po fare ndryshe,
kam në shpirt një dell të ri!

Më pëlqen të flas me goca,
Këto goca arbërore,

më shumë vjollca nga vetë vjollca
dhe nga vera më verore!

Dhe ju flas me zjarr në gji,
me gjysmakun zjarr që mbeti,
sepse flaka ime fjeti,
kam një këmb' në yzengji...
jam udhtar eterniteti!

PËR T'JU FALUR BUKURISË

Kur më vete, kur më vjen
më rrëmben e më rrëmbush, më rrëmbush e
më rrëmben:
ti përher' e përgëzuar dhe e tëra fllad e fletë,
un' përher' i gjunjëzuar dhe i tëri pal' e petë!

Kur më vjen e kur më vete
edhe hijen them ta mbleth dhe ta mbaj në
hijen tënde, frymën tënde përvëlonem që ta
përvëlonem që ta thith dhe vështrimin që më
gji për vete...
mbleth,
heth!

Vidi, vidi pëllumbeshë,
para teje vij e falem me gjith' zjarrin tim
dallandyshtet, që në dimër nuk e dim' ku ven'
dhe ato që prej së largu për ju vajza për ju
rrebesh,
e futen,
luten...

Për ju falen, për ju luten,
për t'ju falur bukurisë digjen yjet dhe këputen!

SHTATËDHJET E DY MIJ' VAJZA QËNKA
PJESA E NJË BURRI!

Nëpër libra përrallore që dikur kan rar' nga
qielli
është shkruar ferman i hyjve me kalem prej
shtizash dielli:
Kryehyu është i bukur dhe të bukurën e do!
Shtatëdhjet e dymij' botë iu përgjegjën qiellit:
po!

Urdhri tija është mbi krye me kuptimin më të
gjërë,
i pa prerë me gërshërë, i paqepur me gjilpërë.
E kështu ja nisi këngës një bilbil finos finos...
Trëndafil, o trëndafil, më pëlqen me ty të los!

E këndoi Ademi Evën, e këndoi dhe bleta lulen
dhe poetët — besnik' qielli — vajzave në
gjunj' iu ulën,
zogu zogën, flladi fletën, vala valën e vijojo...
Ler' ta kapi, ler' ta puthi, ler' ta pi e ta
shijoj!

Këtij urdhri kaq të ëmbël i paudhi s'iu përul,
dhe në tru të fanatizmës ngrehu fronin e u ngul;

duke folur me fjal' feje përmes gojës së një
na ka bër kuben e qiellit si tavanin e një
murgu
burgu!

Çdo të bardh' e bën të zezë, çdo të zezë, më të
zezë,

na i plasi sy e zemra po sa nisën e u ndezë:
e na bëri sa i flakëm gjith' hyjnit e bukurisë
e u çmendëm tej përtej, i bëm' luftë dashurisë!

«Sakën vajzën mos e puth, sakën verën mos e
pi!

Bota jonë qënka burg, këtu s'paska prokopi...
Kur të vdesëm e pastaja poezia që na thuri —
shtatëdhjet e dy mij vajza qënka pjesa e një
burri!

Kupa, çupa, kënga, qejfi çdo dëfrim është
gjynah!
uj i ftohtë është hallall, vajz' e ngrohtë është
haram!
që të kemi gjith parajset me ferman e me tapi
vajzën kur mos e puth edhe verën mos e pi!

Me të tilla thashe theme,
shkoj e vajti koh' e rreme!
Po tani që zbrazet kupa me shëndet e me
dolli
dhe në mes të dy gjishtrinjve thyhet vajza mes-
kalli,
lumthi ju mor shok e shoqe, tani jeta është e juaj,
nga këto gostira lulesh tetëdhjet bukshi është i
huaj,

emri tija bosh një emër
shih me sy e plas me zemër!

KUR KAM SYT' E TU TË ZES

O ti syri zi mazi!
Poezinë, atë verb
un' nga syri yt e gjerb,
nëpër dhelkëza vështrime
rrëmbej artin e një rime,
rrëmbej rimën e një arti
dhe si yti, më i zjarrti,
përgëzonem prej së larti.
Përgëzonem or' e ças,
nga një bot' në tjetrën shkas,
rreth për ty me djellin flas!

Flas për ty, kur flas për Zotin,
si e ka stolisur lotin,
atë lot, që më ka hije,
kur në këmb' të tua bije!

— Poezi e një poeti!
— jo, jo, këng' eterniteti, —
mbushma gotën dhe një herë,
po të lutem rrafsh e prerë!

Un' kam vjershën edhe pijen
po je ti, që u jep shijen,
pija ime, shija jote,
un' i gjithë hija jote!

Gugu-gugu, guguftuja,
mos më pyet sa gota dua,
kur kam syt' e tu të zes
buzës s'ime s'i zë bes'!

MBI QEPALLË MË TROKITË

Mu këtu,
ku ormisi zëmrën Zoti,
aty kam një guguftu,
që e koj me pika loti.

Natën vjen' e bënet dritë,
bënet dritë e bënet yll,
mbi qepalle më trokitë,
s'më lë syrin që ta mbyll.

Ditën bënet vetëtimë
e me krisma e me bujë,
shkrep në mes të shpirtit tim
dhe më prish, më bën rrëmuje.

Iki larg e ngrihem lartë,
kaloj drit' e kaloj hije,
pastaj zë e flas përçart
dhe në këmb' të saja bije.

E kudo që ajo vete
më tërheq si hije pas,
Zot, o Zot që s'jam në vete,
e humbas, humbas, humbas...

Dhe buças si val' mbi zallë,
kur buçet e kur dremit,
ajo vjen përher' vërdallë
mbi qepalle më trokit.

VETËM JETA S'MUND TË MATET

Dhe ajo që m'u duk mua e përhershme shkoj e
vate,
Vate jeta ime vate, më la vetëm një kujtim.
S'di, i ziu, ç'është' kujtimi: vetëm shkrep si
vetëtim
e më ndrit e më tregon gjurmëzat e zotris'
sate.

Thonë lindi me këmishë, për atë që paska
fate,
me që unë të dua ty, paskam lindur me
këmish',
s'di, i mjeri, ç'është' këmisha, vetëm ish ashtu
si ish,
midis mishit dhe këmishës futej dor' e zotris'
sate.

Thonë paska paraise, gjith' lulishte e pallate,
tufa tufa me hyrira, vargje vargje me kumrira,
s'di, i ziu, ç'është' hyria, por hyrirat më të mira
s'mund ta ken', t'u bëfsha unë, atë zjarr të
zemrës sate.

Paska vënde gji-ergjënde e pallate me shtat
pate,
ku ka defe, ku ka qejfe, ku ka çupa me kaçupa,
s'di, dhe s'di, se ç'është' kaçupi, më pëlqen më
tepër kupa,
kur ma mbush e kur ma jep ajo dorë pa
mëkate.

Dy të tretat e një kohe, të një shekulli që vate,
vate jeta ime vate, me 'të bashkë van' dhe
fatet,
s'di, i ziu, se ku vanë, vetëm jeta s'mund të
matet
veç me ditët që kalova në prani të zotris' sate.

K Ë N G Ë

Yjet qënkan baltë,
dielli vatër prushi,
Vajzat mjalt o mjaltë,
Zoti na i faltë,
Rrofsh moj raki rrushi!

Pa çup' e pa kup'
Kjo kaptin' kokalle
është' e rënd' mbi sup,
sa dy thas' me halle!

Sado Bab adami
mundi e na lindi,
po Omar Hajami
diti e na bindi.

Qënka mos na qënka
Fundi, varr i Bamit
mbetet vetëm kënga
e Poet Hajamit!

MBRETËRESHA PERËNDESHË

Kleopatra mbretëreshë
ti, — i thosh atij që desh, —
sonte eja rri me mua,
nesër vdis, pse ashtu dua!

Cilido që ai ish
quhej lindur me këmish'
dhe sado që ajo pjekje
do mbaronte me një vdekje!

S'të pëlqen?

— jo!

—Çudi!

çfar' është' jeta a e di?
Një pik' prushi në një natë
me miliarda vjet e gjatë,
është' një flakëz bukurezë,
befas falet sa u ndezë...

E, pra, duhet një kujtim,
që të kap me një rrëmbim
dhe të hedh mbi sup të flladit
në të djatht' të hyut fatit,

dhe të tund e të lëkund
ku gjen Zotin më në fund!

Si nashti.
un' dhe ti,
un' poet, ti poezi,
syri yt ulli i zi,
atë sy dhe até vetull...
dhe m'u bëft kurban një shekull!

DO T'I SHTRYDH TË DY SYTË

Un' jam un', saksi e vjetër!
Lule gjirit që stolisa shkoi stolisi një gj
tjetër.

Un' e nisa e stolisa me ç'i jep e s'i jep sisa
dhe me këngë ylyveri buz' e gushë ja qëndisa.

Nëpër vapëz i dhash' hije, nëpër hije er' e
shije,
i dhash' shije poezie, gjith' fuqit' e një magjie,
gjith ato, që fllad i ëmbël nëpër lule mbar e
bije,
ar' e diellit me tallaze, ar' e hënës fije-fije,
dashuria me dollira dhe me thelp lajthije
pije...

Po u bë ajo që s'bënej, si, pra, zemra do
duroj'
syri lotin ta qëndisë, loti syrin ta harroj?
Si, pra, zemra do durojë un' saksia tash të
vuaj
edhe këngë e gjirit tim të këndo' në gj'i të
huaj?

Un' e nisa e stolisa me ç'i jep e s'i jep sisa,
dhe me këngë ylyveri buz' e gushë ja qëndisa.

buz' e gushë ja qëndisa, e ormisa mu në zëmër
plasi hëna ziliqare që shikonte me sy vëngër!

Më së fundi i dhash' lotin, kryepajën time pajë,
i dhash' lotët që pikonin ku i shkelte këmbë
e sajë,
i dhash' vjershën time valë, dy herë valë tri
her' zjarr,
që buçet në maj të penës edhe bënet këng' e
marr',
këng' e marr' e mallit tim, që tani e paskëtaj
do t'i shtrydh të dy sytë nëpër gjurma të
asaj!

MOSH' O MOSH', QË MBETE PAS

Për kujtimet s'paska shëmbje,
paska lot' e paska dhëmbje...
Në bërtham' të këtij loti
kërkoj gjurmat e një moti...

Mot o mot, që mbete pas,
me ty dua që të flas,
të të vihem pas e pas
sa të plas e të gajas!

Jam xhindosur nga një mall,
pra, me syt' që kam në ball,
nuk vështroj atë që vjen,
nesër, ditën që më vlen,

po vështroj atë që shkoj,
dhe kërkoj, kërkoj, kërkoj...
mu në sqep të një pullumbi
kërkoj këngën që më humbi!

* * *

Nashti rroj, po ja si rroj:
Kur shkojn' vajzat bukuri
i vështroj e i vështroj,

heq kapellën i nderoj,
varur buz' edhe turi!

Vij vërdallë në shtëpi,
dhe me qën' se s'jam i zoti
të punoj, të puth, të pi,
rrah të vetmen prokopi,
gruan time kot së koti!

SIKURSE KISMETI

Sikurse kismetit të më pyeste mua:

«Ti, o bir, çfar' do?»

ku di un' i shkreti, çfar' t'i thoshja
dua,

po aë, domosdo,
do kishja ndër mënd
t'i kërkoj një vënd,
nja dyzet vreten
dhe kudo të jen'.

Se nga toka jon'
dhe flori buron,
një puçer me far'
jep dy grushte ar.

Pra, do mbillja pemë,
s'është' nevoj' t'i themë,
ç'i tregon me radhë
shëg' e moll' e dardhë,
edhe shumë hardhira,
p'jergulla të mira,

Toka e arbreshit
ngrohet mir' nga dielli,
dielli derdhet sheshit,
vjen peshqesh nga qielli.

Pra, si dimër verë,
do kishja përherë
pemët me karroqe,
lumthi ime shoqe,
një nga një këput
edhe hith në futë!
E kush është më mirë
nga një jet' e lirë
dhe asgjë mbi krye
vetëm... qiell 'e yje?

Jetë për shtat' qeife,
për këng' e për defe.
Kënga e bilbilit,
majës trëndafilit,
na thotë se jeta
është' e mirë e shkreta,
kurse ka një ëndër
që vjen e të deh,
kurse ka një zemër
që për ty po rreh!

1930

NUK MË JE AJO QË ISHJE

Un të pash' po ti nuk ishe,
Dikur ti një magji kishe;
Një magji, një hijeshi,
Rrez' e diellit nëpër shi.

Një magji, po jo xhan, jo,
Ish ajo mbi gjith' këto,
Ra mbi fëmra i pajisi
Ra mbi zëmra i mahisi!

Kurse thuhet është' e artë,
Kur nuk thuhet është' e zjarrtë,
Shijon gazin, shijon lotin,
Të jep ras e flet me Zotin!

34853

BIBLIOTEKA E SHTETIT
GJIROKASTËR

PASQYRA E LËNDËS

	Faqe
— Myzeqeja dje dhe sot	3
— Thumani	5
— Shkoi koha e pallashës	7
— Kujtime të vjetra	9
— Di ta mundi vdekjen	14
— Na tregon njeru i vjetër	15
— Vajzat dhe dallëndyshet	17
— Shpella e bletës	19
— Dyqind muaj edhe t'hu	21
— Nusja që do Halla 1)	23
— Një altar i madh shqiptari	27
— Fshati Vajzë	30
— Tepelena	35
— Po krijoj njerinë e gjallë	37
— Të gjithë në Vlorë	40
— Një flamë	41
— Këngëtori fat-farmak	42
— Al. Pashë Tepelena	43
— 7 Prill 1935	45
— Koka bën e koka vuan, ç'ke moj zëmër që rënkon!	47
— Flamuri kombëtar	49
— Mir'se ardhët	51
— Dy rrepet	53
— Tol Deljani	54
— Le t'ja themi përsëri	56
— Goc' e re dhe ver' e vjetër	58
— Hodo Qorri	60
— Vajzat tona dhe motra hënë	62
— Sot ju flas si babagjysh	63
— Për t'iu falur bukurisë	66
— Shtatëdhjet e dy mij' vajza qenka pjesa e një burri	67
— Kur kam sytë tu të zes	69
— Mbi qepalle me trokitë	70
— Vetëm jeta s'mund të matet	71
— Këngë	73
— Mbretëresha perëndeshë	74
— Do t'i shtrydh të dy sytë	76
— Mosh'o mosh, që mbete pas	78
— Sikurse kismetit	80
— Nuk më je ajo që ishje	82